

MEDIATIPS VOOR THUIS

Lezen, kijken, luisteren, spelen en doen tijdens de Week van de mediawijsheid (en daarna)

WhatsApp is fijn om in contact te zijn met elkaar... en steeds meer kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs zijn actief op social media platformen als Instagram, TikTok of Snapchat. Ze vinden het leuk om te doen maar zonder erbij na te denken en met een scherm ertussen, is een kwetsende opmerking of een foute grap snel gemaakt. Maar liefst 70% van de Nederlanders vindt dat het anders moet. We trekken de grens bij kwetsend gedrag online. De online wereld moet een fijne plek zijn voor iedereen: een plek waar je kunt zeggen wat je denkt, maar waar iedereen het fijn heeft. Laten we daar samen voor zorgen! Daarom is het thema van de Week van de Mediawijsheid 2023: #hierniet.

Maar hoe begeleid je je kind en hoe start je een open gesprek over je gedrag online? Tip: maak gebruik van verhalen!

Om je op weg te helpen hebben we verschillende media bij elkaar gezocht voor kinderen van 9 - 12 jaar. De verhalen (online en offline) geven je inzicht over sociaal gedrag online. De verhalen zijn stuk voor stuk een aanrader om te lezen, kijken, luisteren of te spelen én een mooie aanleiding voor een gesprek. Kijk wat er bij je kind past en gebruik verschillende soorten media om het ijs te breken en snel tot de kern te komen. Van praten over wat je ziet of hoort, naar praten over wat je zelf doet...

Veel succes en plezier met het (voor-)lezen, kijken, luisteren, spelen en doen!

Tip

Heeft jouw kind al een gratis lidmaatschap bij de bibliotheek? Als lid van de bibliotheek kun je met je lidmaatschapsnummer ook gratis inloggen bij de onlinebibliotheek.nl. Daar vind je e-books en luisterboeken.

LEZEN

Door social media kunnen we met elkaar in contact zijn. Maar wat als je account gehackt wordt? Er haatberichten worden rondgestuurd? Duik samen in verhalen en praat erover. Wat zouden jullie de hoofdpersoon adviseren?

De TikTok Hack (Annet Jacobs)

Vanaf ca. 9 jaar

Yin wil beroemd worden. Of acrobaat. Op TikTok lijkt dat allebei mogelijk: haar acrodansjes krijgen steeds meer likes! Dan wordt Yins account gehackt. Er verschijnen TikToks waarin Yins vrienden voor gek worden gezet. Wie doet zoiets? En waarom? De pesterige TikToks worden een hit en zorgen wel voor superveel extra likes, views en volgers... Wat moet Yin doen?

Geh@ckt (Remco Pijpers)

Vanaf ca. 9 jaar

Nadat zijn computer op school is gehackt, let Dimitri (12) online beter op. Toch heeft iemand met zijn profielfoto een nepaccount aangemaakt en verspreidt daarmee haatvolle berichten. Kunnen Dimitri en zijn vrienden de dader opsporen? Gebaseerd op een waargebeurd verhaal.

Bekeken (Gerard van Gemert)

Vanaf ca. 10 jaar

Myrthe is aanvoerder van FC De Madonna's. Kort voor een belangrijke wedstrijd worden er foto's rondgestuurd van de meisjes tijdens het douchen. Wie zit daar achter? Goed om te weten: ook in dyslexie uitvoering te leen bij de bibliotheek!

Nep (Caja Cazemier)

Vanaf ca. 10 jaar

Jasmijn is nieuw in groep acht. Ze wordt meteen door iedereen bewonderd om haar mooie kleren en haar beroemde moeder. Maar is Jasmijn wel echt wie ze zegt dat ze is? En wie heeft dat nare nepbericht over Nina rondgestuurd? Het boek bevat weetjes over nepnieuws en online shoppen, maar gaat dus ook over het verspreiden van vervelende nepberichten... Wat vinden we daarvan?

500 appjes die ik niet wil lezen (Maren Stoffels)

Vanaf ca. 10 jaar

Op school wordt Esper vreselijk gepest. Niet openlijk, maar zo dat de meester het niet merkt. Thuis gaat het pesten online door. Zijn klas maakt een groepsapp aan om foto's en berichten over Esper te versturen. Ze laten hem geen seconde met rust. Maar niemand heeft het in de gaten...

Tip

Houd je kind niet van lezen? Heb je gewoon geen lezer in huis? Dring het dan niet aan je kind op. Kijk of je hem of haar op een andere manier kunt prikkelen en uitdagen om iets te lezen. We hebben wat tips voor je om uit te proberen. Onderzoek wat bij jullie werkt. Bedenk ook: het gaat om het verhaal. Duik in het verhaal en praat erover!

Lees zelf het boek!

Kinderen doen je na, dus pak zelf óók een boek. Maak er een gezamenlijk leesmoment van. Kies een lekkere plek om te lezen. Zorg ook voor wat drinken en lekkers en ... lezen maar.

Het is maar net hoe je het introduceert

Even een boek op tafel gooien en zeggen dat je kind dit maar eens moet lezen is wat kort door de bocht. Het wordt dan een moetje en dat wil je ook niet. Jij kent je kind en weet dus wat nodig is. Heb je ook al eens nagedacht aan een korte promo? Lees zelf een stukje van het boek, reageer hardop waardoor je kind nieuwsgierig wordt, herhaal hardop wat je hebt gelezen, lees dan nog wat verder voor en stop op een spannend moment... Leg het boek zichtbaar neer en kijk of erin gelezen wordt.

Zelf kiezen

Dring een boek niet op. Laat je kind zelf een boek uitkiezen over het thema. Gebruik het dan ook als aanleiding voor een gesprek. Waarom heeft hij of zij voor dat boek gekozen? Misschien is nu al een brug te slaan tussen het verhaal en eigen ervaringen!

Sla een brug met kijken, luisteren, spelen of doen

Je hoeft natuurlijk niet met lezen te beginnen. Kijk bijvoorbeeld eerst samen een filmpje, gebruik de kletskaarten van Mediajungle om een gesprek te starten of speel een spel (zie onderdeel *Spelen*) en introduceer dan een boek dat bij het onderwerp aansluit.

Lees voor, lees samen of lees mee

Door samen in een verhaal te duiken en je hardop dingen af te vragen kun je al middenin het verhaal tot kleine gesprekken komen over wat je leest. En voorlezen iets voor kleine kinderen? Welnee! Voorlezen kan je leven lang! Afwisselend aan elkaar voorlezen is ook super.

Luisterboek

Zijn jullie allemaal geen lezers thuis en wil je wel in het verhaal duiken? Kijk dan of er een luisterboek is van het boek dat je wilt lezen. Het gaat namelijk om het verhaal! Haal het boek wel in huis (leen het bij de bibliotheek, of koop het), want misschien wil je het in eigen tempo verder lezen.

KIJKEN

Er zijn verschillende programma's waarbij online pesten, verspreiden van verhalen en foto's etc. aanbod komen. Bekijk de afleveringen samen met je kind en praat over wat jullie hebben gezien. Is het herkenbaar? Zo ja, wat? Wat wisten jullie al en wat nog niet?

Het Klokhuis – Cyberpesten (ca. 14.47 minuten)

Vanaf ca. 9 jaar

Aflevering van de Klokhuisweek Tegen het pesten. Online, en dan vooral via social media, wordt veel gepest. Nienke bezoekt de twee razend populaire vloggers Milan Knol en Gamemeneer. Zij hebben handige tips voor wat je moet doen als je online gepest wordt.

Bekijk het fragment [HIER](#) of scan de QR-code.

Willem Wever – Fragment over Cyberpesten (via SchoolTV)

ca. 3.40 min.

Vanaf ca. 9 jaar

In het programma Willem Wever worden vragen van kinderen beantwoord. Dit fragment uit Willem Wever gaat over cyberpesten. Wat is het verschil tussen plagen en pesten? Wat helpt? Bekijk samen het fragment en praat erover.

Bekijk het fragment [HIER](#) of scan de QR-code.

willem wever

Waarom durf je op social media meer dan in het echt? (Fragment SchoolTV)

ca. 7.37 minuten

Vanaf ca. 10 jaar

Op social media kunnen mensen soms heel gemeen en ongeremd zijn. Ze zeggen dingen die ze in het echt nooit zouden zeggen. Niet alleen omdat je op internet anoniem bent, maar omdat je geen oogcontact maakt. Hoe dat komt? Dit experiment maakt het duidelijk.

Bekijk het fragment [HIER](#) of scan de QR-code.

Tip

Soms zeggen beelden meer dan woorden. Kijk er samen naar, praat erover en sla een brug naar eigen ervaringen. Durven jullie een blik te werpen op jullie eigen berichten?

Toon interesse

Is je kind enthousiast over haar social media account en vind je het zelf totaal niet interessant? Laat dat dan niet merken en toon vooral interesse. Het helpt je om een open sfeer te creëren waar ruimte is om te praten over wat er op social media gebeurt.

Kijk ook mee!

Laat zien dat je geïnteresseerd bent en kijk mee! Je kunt wel zeggen dat je interesse hebt, maar als je echt meekijkt, dan voelt je kind dat! Zet je eigen mening even opzij, luister open naar je kind en kijk mee.

Bedenk van tevoren vragen

Maak van tevoren een pot met vragen die je om de beurt aan elkaar kunt vragen. Als jij niet alleen de interviewer bent, voelt het meer als een goed gesprek in plaats van een interview.

Stel verschillende soorten vragen

Dit geldt ook bij het praten over en naar aanleiding van de aflevering of documentaire. Wissel je vragen af. Alleen maar open vragen stellen is vermoeiend en kan voelen als een aanval. Begin met vragen over het verhaal en stel zo nu en dan een open vraag ("Hoe zou jij reageren? Waarom?" etc).

LUISTEREN

Laat kinderen ter afwisseling van het scherm vooral ook veel andere zintuigen gebruiken. Doe je ogen dicht en gebruik je oren! Zet bijvoorbeeld eens een podcast op of zoek een luisterboek op. Er zijn heel wat boeken te beluisteren via www.jeugdbibliotheek.nl of de app van de Online Bibliotheek. Wist je dat kinderen gratis lid kunnen worden van de bibliotheek?

Jeugdjournaal podcast (NOS / NPO Zapp)

Aflevering: Kan je straf krijgen voor online haatreacties?

Duur: ca. 19 minuten

Deze aflevering van de NOS Jeugdjournaalpodcast gaat over online haatreacties. Op social media worden er vaak nare reacties geplaatst. Hoe ga je daarmee om? Waarom plaatsen mensen zulke gemene reacties, of sturen ze onaardige appjes? Kun je daar eigenlijk straf voor krijgen? En wat kun je tegen zulke reacties doen?

Beluister het fragment [HIER](#) (zoek op titel) of scan de QR-code.

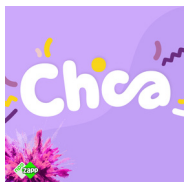
Pixelshit podcast (EO / NPO Zapp)

Duur: ca. 16 minuten

In 6 afleveringen van deze kinderpodcast - gebaseerd op waargebeurde verhalen - volg je jongeren die online in de problemen komen. Als pesten online verder gaat ben je nergens meer veilig... Luister zeker eens samen naar aflevering 5 (Julia gaat viral).

Beluister de podcast [HIER](#) of scan de QR-code.

CHICA de podcast (NOS / NPO Zapp)

Aflevering: Hie ga je om met negatieve reacties op je lichaam?

Duur: ca. 13 minuten

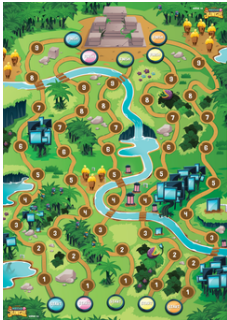

In deze aflevering spreekt Anne-Mar af met CHICA Rebecca. Zij vraagt zich af: Hoe ga je om met negatieve reacties over je lichaam? Misschien wel een vraag die jij herkent. Want of je nu dik, dun, klein, groot of mega blij bent met jezelf. Reacties van anderen kunnen veel met je doen. Anne-Mar en Rebecca hopen samen achter de TIP te komen.

Beluister het fragment [HIER](#) (zoek op titel) of scan de QR-code.

SPELEN

Ook een spel kan een mooie manier zijn om het onderwerp centraal te zetten zonder er meteen een diep en zwaar gesprek van te maken. Er zijn mooie spelactiviteiten (zowel online als offline) die je hierbij kunnen helpen. We zetten ze graag voor je op een rij.

Mediajungle Vanaf ca. 8 á 9 jaar

Duik samen in de jungle vol media... De *Mediajungle* is een spel dat je offline en online speelt. Het bevat denkvragen, praatvragen en doe-vragen. Erg mooi vormgegeven!

Durven jullie de uitdaging aan?

Je kunt het spelen met kinderen vanaf circa acht á negen jaar. Zo hoor je nog eens wat en kun je doorvragen. Maar let op: het blijft een spel, dus blijf vooral nieuwsgierig en speels!

Bekijk het spel [HIER](#) of scan de QR-code.

Interland: Koninkrijk der Vriendelijkheid

De Cyber Helden

Vanaf ca. 10 jaar.

In dit online spel bestaan meerdere eilanden. Bij het thema #hierniet past het eiland Koninkrijk der Vriendelijkheid. Op dit eiland lopen cyberpesters rond. Door hen te blokkeren en pestkoppen te melden, maar ook door vriendelijk te blijven tegen andere internetgebruikers kan de vrede in dit land hersteld worden.

Laat je kind het spel eens spelen en praat samen na over de situaties die je kind is tegengekomen, welke acties je kind heeft ondernomen enz. Waren er momenten van herkenning?

Bekijk het spel [HIER](#) of scan de QR-code.

DOEN

Ga (tot slot) samen op onderzoek uit wat betreft social media. Wat is er allemaal en vanaf wanneer kun je er gebruik van maken? En hoe zit het eigenlijk met jouw kind en social media? Hoogste tijd om nieuwe afspraken te maken? Daag elkaar uit! We hebben een paar suggesties voor je.

Mediajungle kletskaarten

Aan de hand van 100 prikkelende vragen ontdek je wat de ander online meemaakt. Hoe denken de kinderen bijvoorbeeld over online vriendschap en veiligheid?

Gebruik de kaarten om tussendoor een gesprek te voeren en praat erover door. Bestel de kaarten [HIER](#) of scan de QR-code.

Doe de check

Zijn jullie geraakt door de verhalen over social gedrag online? Hoe zit het met jullie kennis over wat wel en niet mag op social media? Doe de check! Zwijsen maakte een checklist over social media.

Download hem [HIER](#) van de site of scan de QR-code..

**Tot slot: heb je behoefte aan nog meer inspiratie en tips?
Neem een kijkje op www.mediasmarties.nl**